ਅਭਿਸ਼ੇਕ
ਬਨਾਮ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਹੋਰ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 869 ਦਾ 2022)
ਮਈ 20, 2022

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 363, 364ਏ, 384, 386, 387, 397 ਅਤੇ 504 – ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ – ਚੁਣੌਤੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾਵਾਂ 363, 364ਏ, 384, 386, 387, 397 ਅਤੇ 504 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 82 ਦੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸਮਰੱਥਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2(3) ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਫਰਾਰ' ਐਲਾਨਿਆ – ਏਡੀਜੀਪੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(2) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ – ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਾਮੀ ਜਾਂ ਕਮੀ ਨਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ, ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ – ਅਪੀਲ ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਕੇਵਲ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਈ) ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਧੌਂਸ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ – ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ, ਅਰਥਾਤ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ, ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕੇਵਲ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ 'ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ' ਦਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਸਚੇਤ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕੇਵਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ –

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣੀ ਪੜੀ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫਰਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1999 – ਧਾਰਾਵਾਂ 2(1)(ਡੀ), 2(1)(ਈ), 3(1)(ਦੂਜਾ), 3(2), 3(4) ਅਤੇ 23(2) – ਉਦੇਸ਼ – ਇਹ ਐਕਟ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ – ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਐਕਟ ਨੇ ਕਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਯਾਂ ਸਮੇਤ ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਪਰ, ਜਿਸ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ, ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਯਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਇਸ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਯਾਪਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1999 (ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ.) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਨਜ਼ਰ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੁੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ

ਛੱਡਦੀਆਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਐਕਟ ਨੇ ਕਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਯਾਂ ਸਮੇਤ ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਪਰ, ਜਿਸ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ, ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਯਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਇਸ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਯਾਪਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 111]

2. ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ 'ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ' ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਹੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਧਾਰਣਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਖਾਸ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਵਿਵਹਾਰਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਖਾਸ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਸ ਮਤਲਬ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸਖਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਹਾਰ ਜਾਵੇ। ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ, ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਧਾਰਾਵਾਂ (d), (e) ਅਤੇ (f) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) ਦੇ ਪੂਰੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਲੋੜਾਂ ਹਨ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੀਕਰਨ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ MCOCA ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ। [ਪਾਰਾ 12.3, 12.6 ਅਤੇ 12.7][1154-G-H; 1156-ਬੀ-ਡੀ; ਜੀ-ਐੱਚ; 1157-ਏ-ਬੀ]

3. ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੇ ਖੰਡ (ਈ) ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਧੌਂਸ ਜਾਂ ਜਬਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੇ ਖੰਡ (ਈ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਭਾਵ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਧੌਂਸ ਜਾਂ ਜਬਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ। ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਭੱਤਖੋਰੀ ਜਾਂ ਜਬਰ ਵੀ ਇਸ ਮਾੜੇਪਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਇਸੇ ਮਾੜੇਪਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਦੂਜੀ ਭਾਗ, ਭਾਵ, ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕੇਵਲ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ 'ਬੇਜਾ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੋਰ 'ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ' ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੇਜਾ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਗਿਆ ਬਨਾਮ ਗਗਨਸਿੰਘ ਨੇਪਾਲੀ @ ਜਗਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਖੁਦ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਕੜ ਜਾਂ ਵਰਚਸਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ, ਇਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 14.1, 14.2 ਅਤੇ 14.4]

3. "ਹਿੰਸਾ" ਜਾਂ "ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ" ਜਾਂ "ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ" ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਧਾਗਾ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਕੇਵਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ, ਦੋਸ਼ੀ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਆਰ.ਐਸ. ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਪਿਛਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਰ ਪਿਛਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਦੰਗਾ ਕਰਨਾ; ਅਮਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦੇਣਾ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਚਾਰਟ ਵਿੱਚ, ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜੋ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਵਰਚਸਵ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੋਰ ਅਣਚਾਹੇ ਲਾਭਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 05.11.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕੇਵਲ ਦੁਹਰਾਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ, ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਸਨ ਅਤੇ ਸਚਮੁਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15.1, 15.2 ਅਤੇ 16]

4. ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ‘ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜ’ ਦੀ ਵਰਣਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਸਾਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਿ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਦਾ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਵਾਕਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕ੍ਰਾਸ-ਕੇਸਾਂ ਕਾਰਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਬਰੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(1)(ਡੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਲਲੇਖਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰਵਾਨੁਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰੀਤੀ ਜਾਂ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 16.12.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 05.11.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਕਈ ਵਿੱਚ ਫਰਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਲੱਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਥੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17.5, 18.1 ਅਤੇ 22]

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਗਗਨਸਿੰਘ ਨੇਪਾਲੀ @ ਜਗਿਆ ਅਤੇ ਅਨਜ.: (2011) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੰਬਈ 1049 – ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਖਾਜਾ ਬਿਲਾਲ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.: (2020) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 632 : 2020 (1) ਸਕੇਲ 41 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ.

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਲਿਤ ਸੋਮਦੱਤਾ ਨਾਗਪਾਲ ਅਤੇ ਅਨਜ.: (2007) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 171 : [2007] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 473; ਰਣਜੀਤਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਜੀਤਸਿੰਘ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ.: (2005) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 294 : [2005] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 345; ਜਗੰਨਾਥ ਮਿਸਰਾ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ: (1966) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 134; ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ.: (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 405 : [1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 272; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਅਹਮਦ ਮੁਹੰਮਦ ਵਕੀਲ ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ.: (2013) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 17 : [2013] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 128; ਕਵਿਤਾ ਲੰਕੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.: (2021) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ 956; ਵਿਨੋਦ ਜੀ ਅਸਰਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2007) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 633 : [2007] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1023; ਬਲਰਾਮ ਕੁਮਾਵਤ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ.: (2003) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 628 : [2003] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 24; ਪ੍ਰੇਮ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ.: (2021) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 955 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

[1966] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 134 ਪੈਰਾ 6.4 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 272 ਪੈਰਾ 6.4 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2013] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 128 ਪੈਰਾ 7.4 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2007] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1023 ਪੈਰਾ 7.6 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2003] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 24 ਪੈਰਾ 12.6 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 869 ਦਾ 2022।

ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ, ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 16.12.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 667 ਦਾ 2020 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਨੇ ਨਵਾਰੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮੇਹੁਲ ਐਮ. ਗੁਪਤਾ, ਆਰ. ਪੀ. ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਰਾਹੁਲ ਚਿਤਨਿਸ, ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਆਦਿਤਯ ਏ. ਪਾਂਡੇ, ਜਿਓ ਜੋਸਫ, ਮਿਸ ਸ਼੍ਰੇਤਲ ਸ਼ੇਪਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਸ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 16.12.2021 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ, ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 667 ਦਾ 2020 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਆਰਗੈਨਾਈਜਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 23(2) ਅਧੀਨ ਨਾਗਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 05.11.2020 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਦਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 251 ਦਾ 2020 ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, $18603_{SUPERSCRIPT}$, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, $19594_{SUPERSCRIPT}$ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3. ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਾਗਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਦਰ ਵਿੱਚ 08.05.2020 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ 02.05.2019 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਮੋਤੀਮਹਲ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਸਦਰ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁਰੇ ਨਾਲ ਡਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਤੋਂ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਰੌਤੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ, ਇਕ ਅੰਕਿਤ ਪਾਲ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ; ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ; ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ; ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਖੌਫ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ 9,000 ਤੋਂ 11,000 ਰੁਪਏ ਕੱਢ ਲਏ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਏ; ਅਤੇ ਕਿ ਖੌਫ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

3.1. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਹਿੰਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 251 ਦਾ 2020 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 363ਏ, 384, 386, 387, 397 ਅਤੇ 504 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸੀ।

3.2. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਆਸ਼ੰਕਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਪ੍ਰੀ-ਅਰੈਸਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 11.05.2020 ਨੂੰ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਨਾਗਪੁਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ।

3.3. ਹਾਲਾਂਕਿ, 02.06.2020 ਨੂੰ, ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਕ੍ਰਾਈਮ), ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਨਾਗਪੁਰ ਸਿਟੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਨਾਗਪੁਰ ਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 251 ਦਾ 2020 ਵਿੱਚ ਛੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਖਿਲਾਫ MCOCA ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3(1)(ii), 3(2) ਅਤੇ 3(4) ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ। ਉਕਤ ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 02.06.2020 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਪਿਛਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ: -

"ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਲੇਖਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਲਏ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਵਾਂਛਿਤ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਅਸਲ ਇਰਾਦਾ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੌਫ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਾਇਦੇ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਵਾਂਛਿਤ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਵਾਂਛਿਤ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।

ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਧਾਰਾ 3(1)(ii), 3(2) & 3(4) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ M.C.O.C. ਐਕਟ, 1999 ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 23(1) (A) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਨੂੰ ਵੇਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ।

3.4. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ MCOCA ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰੀ-ਅਰੈਸਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਨਾਗਪੁਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ, 14.10.2020 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 19735$_{SUPERSCRIPT}$ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਅਧੀਨ MCOCA, ਉਸ ਨੂੰ 'ਭਗੌੜਾ' ਐਲਾਨਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3.5. 05.11.2020 ਨੂੰ, ਅਤਿਰਿਕਤ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੁਲਿਸ (ਕ੍ਰਾਈਮ), ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਨਾਗਪੁਰ ਦੁਆਰਾ 31.10.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 23(2) ਦੇ ਅਧੀਨ MCOCA ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 251 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ IPC, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ MCOCA ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਭਿਯੋਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਮਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਗਾਊ ਗਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 05.11.2020 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜੜ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ, ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ:-

"…ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਖਿਲਾਫ ਸੀਤਾਬੁਰਦੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 110 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਘਿਨੌਣੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ ਨੇ ਕੁੱਲ 9 ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਉਸ ਨੇ 4 ਅਪਰਾਧ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ...

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ 4 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੀਮ ਲੀਡਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਅਭਿਸ਼ੇਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਇਰਫਾਨ ਖਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ 4 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਮਿਲ ਕੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸੰਜਾਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਕੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਚਾਰਟ ਐਨੈਕਸਚਰ-ਬੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

***

ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਨੇ ਕੁੱਲ 7 ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਉਸ ਨੇ 3 ਅਪਰਾਧ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਭਾਵ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 482/15 ਨੰਦਨਵਾਨ ਪੀ.ਐਸ., ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 196/16 ਸੀਤਾਬੁਰਦੀ ਪੀ. ਐਸ., ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 83/17 ਸੀਤਾਬੁਰਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ 2 ਅਪਰਾਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਅਧੀਨ ਬੁਰਦੀ ਪੀ.ਐਸ. ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4/25 ਅਧੀਨ

ਅੰਬਾਜ਼ਾਰੀ ਪੀ. ਐਸ. ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਐਂਟੀਸੀਪੇਟਰੀ ਬੇਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਐਮ.ਓ.ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ 7 ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਚਾਰਟ ਚਾਰਟ- ਐਫ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

***

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਖਿਲਾਫ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਅਰਥ। ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 6 ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਓ.ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਬੂਤ:

1. ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਸੱਲਿਮ ਕਾਜੀ ਨੇ ਐਮ.ਓ.ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਮੋਡਸ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹਨ।

2. ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਘਿਨੌਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਲਈ।

3. ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜ, ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਫਿਰੌਤੀ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਆਈ. ਓ. ਨੇ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘਿਨੌਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 24 ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਆਈ.ਓ. ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

***

***

***

ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6 ਤੱਕ ਇੱਕ “ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ” ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕੱਠੇ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 6 ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 251/2020 ਸਦਰ ਪੀ.ਐਸ., ਵਿੱਚ “ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ” ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਿੰਸਾ, ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ, ਧਮਕਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਲਈ ਖੁਦ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਸਿੰਗਲ ਜਾਂ ਇੱਕੱਠੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਤੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਉਦਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

***

***

***

3.6. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੰਚਾਲਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2(1)(ਡੀ) ਅਤੇ 2(1)(ਈ) ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਛੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 23(2) ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਜਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ।

3.7. ਉਪਰੋਕਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ 07.11.2020 ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 251 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 667 ਦੇ 2020 ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 05.11.2020 ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

4. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 05.11.2020 ਦੇ ਚੁਕੌਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹੋਰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਕਥਿਤ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, MCOCA ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 251 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1

ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ: ਸੀਤਾਬੁਲਦੀ

ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ: 3283/2012, ਮਿਤੀ 15.07.2012

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ:
1. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ 2. ਕੇਵਲ ਪਟੇਲ

ਅਪਰਾਧ:
ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4/25 ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 135

ਸਥਿਤੀ:
ਜੇ.ਐਮ.ਐਫ.ਸੀ., ਨਾਗਪੁਰ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ।

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 2

ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ: ਸੀਤਾਬੁਲਦੀ

ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ: 13/2012, ਮਿਤੀ 11.01.2012

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ:
1. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ 2. ਹਰਸ਼ ਮੋਦੀ

ਅਪਰਾਧ:
ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307, 34

ਸਥਿਤੀ:
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ 09.05.2017 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕ੍ਰਮਾਂਕ 3

ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ:
ਨੰਦਨਵਨ

ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ:
482/2015, ਮਿਤੀ 20.12.2015

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ:
1. ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਚੌਧਰੀ, 2. ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ,
3. ਪੰਕਜ ਧਰਵਾਲ, 4. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ
5. ਦਿਵਯਮ ਸਮ੍ਰਿਤ, 6. ਹਰਸ਼ ਮੋਦੀ

ਅਪਰਾਧ:
ਧਾਰਾਵਾਂ 143, 147, 148, 149, 294, 324, 325
ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

ਸਥਿਤੀ:
ਇਹ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਸ-ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 481
ਸੀ 2015 ਦਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਮਿਤੀ 13.04.2016, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕ੍ਰਮਾਂਕ 4

ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ:
ਸੀਤਾਬੁਲਦੀ

ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ:
196/2016, ਮਿਤੀ 06.05.2016

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ:
1. ਸਮੀਰ ਸ਼ਰਮਾ, 2. ਕੰਮੂ @ ਕਮਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ, 3. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ 4. ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ,
5. ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ @ ਵਿਨੋਦ @ ਪਾਂਡੇ ਸ਼ੁਕਲਾ

ਅਪਰਾਧ:
ਧਾਰਾਵਾਂ 143, 147, 148, 149, 294, 323, 326,
324 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

ਸਥਿਤੀ:
ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ
ਲੰਬਿਤ ਬਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕ੍ਰਮਾਂਕ 5

ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ:
ਸੀਤਾਬੁਲਦੀ

ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ:
517/2016, ਮਿਤੀ 18.11.2016

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ:
1. ਸਮੀਰ ਸ਼ਰਮਾ, 2. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ 3.
ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ ਵਾਨਵੇ 4. ਸ਼ੁਭਮ ਜੈਸਵਾਲ 5.
ਰਾਕੇਸ਼ ਸਮਰੁਤਵਾਰ 6. ਵਿਸ਼ਨੂ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ 7.
ਰਾਜਲੰਨਨ ਪਾਂਡੇ 8. ਰਾਮਾਸ਼ੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ
9. ਮੋਹਦ. ਵਸੀਮ

ਅਪਰਾਧ:
ਧਾਰਾਵਾਂ 143, 147, 148, 149, 307 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਤੇ
3/25 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ।

ਸਥਿਤੀ:
ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ
ਲੰਬਿਤ ਬਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 6
ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ: ਸੀਤਾਬੁਲਦੀ
ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ: 83/2017, ਮਿਤੀ 08.03.2017
ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ: 1. ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ, 2. ਸੁਨੀਲ ਕੁਰਿਲ, 3. ਕਮਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ, 4. ਦਿਵਯਮ ਸਮਿਤ, 5. ਰੁਦਰਮ ਸਮ੍ਰਿਤ, 6. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ
ਅਪਰਾਧ: ਧਾਰਾਵਾਂ 143, 147, 148, 149, 323, 294 ਅਤੇ 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.
ਸਥਿਤੀ: ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7
ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ: ਸਦਰ
ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ: 251/2020, ਮਿਤੀ 08.05.2020

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ: 1. ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ, 2. ਸੋਹਿਲ ਖਾਨ, 3. ਸਲੀਮ ਕਾਜ਼ੀ, 4. ਇਰਫਾਨ ਖਾਨ, 5. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ, 6. ਅੰਕਿਤ ਪਾਲੀ

ਅਪਰਾਧ: ਧਾਰਾਵਾਂ 363, 364A, 384, 386, 387, 397, 504, 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., 4/25 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, ਅਤੇ 3(1)(ii), 3(2) ਅਤੇ 3(4) ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ.

ਸਥਿਤੀ: ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਥੇ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5. ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵੱਲ ਸੰਦਰਭ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

5.1. 05.11.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੈਂਕਸ਼ਨਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ' ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾ 2(1)(d), ਜੋ 'ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ' ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(1)(e), ਜੋ 'ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 23(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ, ਜੋ ਕਿ 'ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ' ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

5.2. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿੱਛੋਕੜ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਦੇ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 05.11.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਾਮੀ ਜਾਂ ਕਮੀ ਨਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਏ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂਕਿ, ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਟਰਾਇਲ ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੈਧ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਇੰਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

“13. ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (2) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੋਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਜੀ, ਸੀਖਿਆ ਵਾਲੇ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਫੋਕਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ “ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ” ਹੈ। ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਅਤੇ 2(ਈ) ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਅਤੇ 2(ਈ) ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

14. ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ “ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ” ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਐਫ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੇਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਥਿਤ ਨਾ-ਲਾਗੂ ਮਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਿਸ਼ਰਾ ਜੀ, ਸੀਖਿਆ ਵਾਲੇ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਦਲੀਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਖਾਸ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਐਫ) ਅਧੀਨ ਹੈ ਪਰ, ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੇਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਅਜਿਹੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਅਪਰਾਧ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15. ਸ੍ਰੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਏ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਪੂਰਵਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ।

16. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

6. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 05.11.2020 ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 1999 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਲੈ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਵਿਵਿਧ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:

6.1. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਵਿਵਿਧ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਵਧੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਧੀਨ, ਕਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਇੰਟਰਸੈਪਸ਼ਨ (ਸੈਕਸ਼ਨ 14); ਕ੍ਰਪੀਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 18726$_{SUPERSCRIPT}$, ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਧਾਰਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ (ਸੈਕਸ਼ਨ 17); ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਸੈਕਸ਼ਨ 18); ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ (ਸੈਕਸ਼ਨ 20) ਅਤੇ ਕ੍ਰਪੀਸੀ ਦੀ ਸੋਧੀ ਗਈ ਲਾਗੂਕਾਰੀ ਨਾਲ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਲਿਤ ਸੋਮਦੱਤਾ ਨਾਗਪਾਲ & ਅਨੁਸਾਰ: (2007) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 171, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 62 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

6.2. ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2(1)(ਡੀ) ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 2(1)(ਈ) ਅਤੇ 2(1)(ਐਫ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਹਰੇ ਦੋਸ਼ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਅ) ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਬ) ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼. ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰੇ ਜਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਭਿਯੋਜਨ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ ਪਰ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 24 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਣਜੀਤਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਜੀਤਸਿੰਘ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਨਜ.: (2005) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 294 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ।

6.3. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਖੜੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਸਬੰਧੀ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 251 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜਰੂਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ, ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

6.4. ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਖੜੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਹਨ 'ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਫਾਇਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ'। ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸ਼ਬਦ, ਯਾਨੀ ਕਿ "ਜਾਂ" ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(ਐਫ) ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਗੰਨਾਥ ਮਿਸਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੜੀਸਾ:(1966) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 134 ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਵਰਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਹੋਰ ਫਾਇਦਾ' ਦਾ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਭਿਯੋਜਨ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 'ਹੋਰ ਫਾਇਦਾ' ਦਾ ਦਾਅਵਾ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਰਾਸਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ: (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 405।

6.5. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 13 ਦੇ 2011 ਅਤੇ 482 ਦੇ 2015 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 13 ਦੇ 2012 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 482 ਦੇ 2015 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਬਰੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁੜ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6.6. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿਨਾਂ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਦੋ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਮੂਲ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂਕਿ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਾਜਾ ਬਿਲਾਲ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਤੇਲੰਗਾਨਾ & ਓਰਸ.: (2020) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 632. ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਸਮਗਰੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6.7. ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਿਥੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਫਰਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਜਾਂ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਹਲਫਨਾਮਾ ਕਸਮ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਪਿਛਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਂਗ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਵਰਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਿਰਫ ਝੂਠੀ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

7. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਤੱਥ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

7.1. ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ ਤੇ, ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20(3) ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫਰਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਭ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

7.2. ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ 2015 ਦੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 482 (ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੰਦਨਵਾਨ), 2016 ਦੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 196 (ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸੀਤਾਬੁਲਦੀ) ਅਤੇ 2017 ਦੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 83 (ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸੀਤਾਬੁਲਦੀ) ਵਿਚ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(e) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇਕ ਅਪਰਾਧ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ, ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਦੇ ਸਵਾਲ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 1(1)(d) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

7.2.1. ਬਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ, ਇਕ ਗਵਾਹ ਮੁਖਾਲਫਤ ਵਿਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਏ; ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ, ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਨਾ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਰਯਾਪਤ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7.3. ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ 'ਹੋਰ ਫਾਇਦੇ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸਹੀ. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਗਗਨਸਿੰਘ ਨੇਪਾਲੀ @ ਜਗਿਆ & ਅਨੁਸਾਰ: (2011) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੰਬਈ 1049 ਵਿੱਚ ਸਬਮਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਥੇ, ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰਦਾਰੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜੋ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

7.4. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਅਹਮਦ ਮੁਹੰਮਦ ਵਕੀਲ ਅੰਸਾਰੀ & ਓਰਸ.: 2013 (12) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 17 ਵਿੱਚ ਸਬਮਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(2) ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਬਮਿਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਂਗ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ 'ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ' ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹਨ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਬਮਿਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ ਵਿੱਚ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ

ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੌਰਾਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7.5. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਬਮਿਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਵਿਤਾ ਲੰਕੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ & ਓਰਸ.: (2021) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ 956 ਵਿੱਚ ਹੈ।

7.6. ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਨੇਦ ਜੀ ਅਸਰਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2007) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 633 ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਕਾਰਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਵਿਰੋਧੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਆਰਗੈਨਾਈਜਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 1999 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਣਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਵਾਲੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ।

9.1. ਇਸ ਐਕਟ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਆਰਗੈਨਾਈਜਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਧਮਕੀ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧ, ਕਤਲ, ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ, ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰਾਬੈਂਡਾਂ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ, ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਧੋਣ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੌਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਰਗੈਨਾਈਜਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਧਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਰਗੈਨਾਈਜਡ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਿੰਡੀਕੇਟਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨਾਲ ਆਮ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਧ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਆਰਗੈਨਾਈਜਡ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਿਰੋਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਸੀ।

ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਰਗੈਨਾਈਜਡ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਰ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸੰਚਾਰਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਸੈਪਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਰਿਹਾਰਯ ਸਹਾਇਤਾ ਹੋਵੇਗੀ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਭਾਵ ਦੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਰਗੈਨਾਈਜਡ

ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪਰਿਆਪਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਇਸ ਲਈ, ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਅਤੇ ਨਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ [ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਤਾਰ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਜਾਂ ਮੌਖਿਕ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ।

ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।

9.2. ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੇ ਪ੍ਰੈਂਬਲ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

"ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਜਾਂ ਗਿਰੋਹ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ।"

9.3. ਧਾਰਾ 2(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ (ਡੀ), (ਈ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ "ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ", "ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ" ਅਤੇ "ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, -

*** *** ***

(ਡੀ) "ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਜਾਮਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦ ਹੈ, ਇੱਕਲੇ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸੰਜਾਮਣ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(ਈ) "ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕਲੇ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਧੌਂਸ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰੀ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਬਗਾਵਤ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦੇਣਾ;

(ਐਫ) "ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਜੋ, ਇੱਕਲੇ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਜਾਂ ਗਿਰੋਹ ਵਜੋਂ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।" 9.4. ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਜ਼ਾਵਾਂ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

"3. ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ. - (1) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, -

(i) ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ;

(ii) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ, ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਫੰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ।" 9.5. ਜਾਂਚ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: -

23. ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸੰਜੀਦਗੀ। - ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

(ਅ) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਉਪ ਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(ਬ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਉਪ ਅਧੀਕਸ਼ਕ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਬਿਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਜੋ ਕਿ ਅਤਿਰਿਕਤ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

10. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20(3) ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 'ਭਗੌੜਾ' ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਗੌੜਾ ਬਣਨ ਦਾ ਜਾਂ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ; ਅਤੇ ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਪੁਕਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਥਿਤ ਭਗੌੜੇ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ; ਅਤੇ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 136 ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਜਵਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਭਗੌੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਪਹਲੂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

11. ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਜ਼ਰ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰੀਅੰਬਲ ਵਿੱਚ

ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇਸਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਉਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਨੇ ਕਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਯਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਏ ਹਨ ਪਰ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੈ, ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਯਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਇਸ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਯਾਪਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬੀ ਬਹਿਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ 'ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ' ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 'ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ' ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ, ਉਲਲੇਖਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

12.1. ਲਲਿਤ ਸੋਮਦੱਤ ਨਾਗਪਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1955 ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ 7 ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ (ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ) ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜੋ ਕੇਵਲ 15 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 2 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 2 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ, ਅਪਰਾਧ ਅਜੇ ਵੀ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਅਵਧੀ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮੰਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

“62. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਸਖਤ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਹੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।”

12.1.1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ: -

“67. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਖਾਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਕੋਲਹਾਪੁਰ ਰੇਂਜ ਵੱਲੋਂ 31-8-2004 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨਿਲ ਨਾਗਪਾਲ, ਲਲਿਤ ਨਾਗਪਾਲ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਨਾਗਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਮਸੀਓਏ, 1999 ਦੀ ਧਾਰਾ 23(1)(a) ਅਧੀਨ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲਗਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾਨ ਐਸਟ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 22-8-2005 ਦਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸੇਲਸ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਐਮਸੀਓਏ, 1999 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ

ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਐਮਸੀਓਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਐਮਸੀਓਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(e) ਵਿੱਚ "ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ।

68. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕ□ਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀਆਂ। ਐਮਸੀਓਏ, 1999 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦਾ ਅਸਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਰਤੂਅਲੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਮਹਾਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਾਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਦੁਰਭਾਗਿਆਵਸ਼ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਲਗਦਾ।"

12.2. ਰਣਜੀਤਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਜੀਤਸਿੰਗ ਸ਼ਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁਣੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, 2.91 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਕਲੀ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 120-ਬੀ, 255, 249, 260, 263(ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ), 478, 472 ਅਤੇ 474 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ ਲਾਡਸਾ ਤੇਲਗੀ ਨੂੰ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਗਾਊ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੇਲਗੀ ਖਿਲਾਫ ਐਮਸੀਓਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੂੰ ਮਦਦ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਥੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਐਮਸੀਓਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਾਇਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਮਸੀਓਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3(2) ਅਤੇ 24 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਰੀ

12.2.1. ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

"24. ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮਾਨਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੰਡਾਤਮਕ ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਬ੍ਰੀਚ ਆਫ ਟ੍ਰੱਸਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ।"

12.3. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਖਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ 'ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ' ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

12.4. ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਸਟੈਚਯੂਟ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਸਟੋਰੀ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਸਦੇ "ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਅਰਥ" ਵਿੱਚ ਮੰਨਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ: "ਦੰਡਾਤਮਕ ਸਟੈਚਯੂਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਜਾਂ ਵਿਸਤਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਹਨ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਕੀਰਣ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਟੈਚਯੂਟ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਟੈਚਯੂਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਅਰਥ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਸੰਕੀਰਣ ਹੈ, ਜੇ ਸਟੈਚਯੂਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

12.5. ਸ਼ਬਦ "ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ" ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਵੀ ਪੀ. ਰਾਮਨਾਥ ਅਯਿਯਰ ਦੁਆਰਾ ਏਡਵਾਂਸਡ ਲਾ ਲੈਕਸੀਕਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ. "ਇੱਕ ਸਟੈਚਯੂਟ ਦਾ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੈਚਯੂਟ ਦੇ ਅੱਖਰ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਕਾਰਣ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਸਟੈਚਯੂਟ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕੇਸ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਉਚਿਤ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਲੀਅਮ ਐਮ. ਲਾਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਬ੍ਰੀਫ ਮੇਕਿੰਗ ਅਤੇ ਲਾ ਬੁੱਕਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, 343 (3ਜੀ ਐਡ. 1914).

"ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਦੁਵਿਧਾਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਜਾਂ ਸੰਕੀਰਣ ਅਰਥ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਖਤ (ਭਾਵ ਸੰਕੀਰਣ) ਅਰਥ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਖਤ (ਭਾਵ ਸ਼ਾਬਦਿਕ) ਅਰਥ ਹੋਵੇ।" ਜੈਨ ਸੈਲਮੰਡ, ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ 171 n(t) (ਗਲੈਨਵਿਲ ਐਲ. ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਐਡ., 10ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਐਡ., 1947).

"ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ" ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੈਚਯੂਟ ਦੇ ਅੱਖਰ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਕਾਰਣ ਵਿੱਚ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜੀਬ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਉਪ-ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪਣ ਵਾਲੇ ਸਟੈਚਯੂਟਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।"

12.6. ਜਿਹੜੇ ਤੌਰ ਤੇ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਅਵਿਵਾਹਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਹਾਰ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਲਰਾਮ ਕੁਮਾਵਤ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ & ਹੋਰ:(2003) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 628, ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ

ਹਾਂ, ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜਾਲ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ: -

"23. ਹੋਰਨਾਂ, ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕੀਰਣ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕੀ, ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਤੇ ਲੈਕਸੀਕਲ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜਾਲ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਆਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂਕਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ।"

ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ: -

"36. ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤਾਕਾਰੀ/ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਾਰ ਮਿਲੇਗੀ ਕਿ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਹੈ।"

12.7. ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕੁਝ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੇ ਉਪਧਾਰਾਂ (ਡੀ), (ਈ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੰਕੇਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ ਪਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੰਕੇਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਸੇਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਵੀ ਸਾਮਾਨ ਅਕਲ ਅਤੇ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

12.8. ਕਵਿਤਾ ਲੰਕੇਸ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੱਦਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਦਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅੰਤਰਾਲ, ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: -

"21. ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨਹੀਂ। ਹੋਰ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਧਾਰਾ 24(1)(a) ਅਧੀਨ ਸਕਸ਼ਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵੈਧ ਹੈ? ਇਸ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕਿ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ? ਨਤੀਜਤਨ, ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ) ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ — ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਖੁਲਸਕੇ ਅਤੇ ਸਕਸ਼ਮ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

*** *** ***

27. ਇਸ ਲਈ, 2000 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(1)(a) ਅਧੀਨ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਕਸ਼ਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ

ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਕਸ਼ਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ/ਸਮੱਗਰੀ ਕੀ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿੱਚ, ਪੂਰਵ ਅਨੁਮੋਦਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਕਿਸੇ ਗਰੁੱਪ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਤਾਂ 2000 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ...

13. ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਨਾਤਮਕ ਜਾਂ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ MCOCA ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਲਾਈਨ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਤੋਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

"1. ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਇਕੋ ਹੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ:

“ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯੂਨਤਮ ਸੀਮਾ ਅਰਥਾਤ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਨਿਯੂਨਤਮ ਦੋ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?"

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ MCOCA ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

“3. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 2(ਈ) ਅਤੇ 2(ਐਫ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੁਆਰਾ, MCOCA ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋਸ਼ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ:

a. ਹਿੰਸਾ; ਅਤੇ

b. ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼।”

ਨਾ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਤੱਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।

14.1. MCOCA ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ਈ) ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਨਜ਼ਰ ਸਾਫ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ’ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਮਿਲ ਕੇ, ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਧਮਕਾਉਣ ਜਾਂ ਜਬਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਗਲਤ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਹ MCOCA ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ਈ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਲੇਖਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਰਥਾਤ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਧਮਕਾਉਣ ਜਾਂ ਜਬਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ। ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਆਯੋਜਿਤ

ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਧਮਕਾਉਣ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਜਬਰ ਵੀ ਇਸੇ ਮਿਸਚੀਫ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਇਸੇ ਮਿਸਚੀਫ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

14.2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲੋੜ, ਭਾਵ, ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ 'ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੋਰ 'ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ' ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾਵਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

14.3. ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਗਨ ਗਗਨਸਿੰਘ ਨੇਪਾਲੀ @ ਜੱਗਿਆ (ਉਪਰੋਕਤ), ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(d) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ “ਹੋਰ ਲਾਭ” ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ: -

“2. ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਾਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ “ਕੀ ਸ਼ਬਦ ‘ਹੋਰ ਲਾਭ’ ਨੂੰ ‘ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ’ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਇਜ਼ਦਮ ਜੈਨਰਿਸ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਸ਼ਬਦ “ਹੋਰ ਲਾਭ” ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ”।”

14.3.1. ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿੱਤਾ: -

“42. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦ “ਹੋਰ ਲਾਭ” ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ “ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ” ਅਤੇ “ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ” ਨਾਲ ਇਜ਼ਦਮ ਜੈਨਰਿਸ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

14.3.2. ਉਤਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ: -

"31. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਭਾਵ ਦੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਯਾਪਤ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਮਾਜ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਕਤਲ, ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ, ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਅਵੈਧ ਵਪਾਰ, ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਅਗਵਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧਨ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਵੈਧ ਧਨ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਵੈਧ ਧਨ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਧਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸਦਾ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨਾਲ ਆਮ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਧ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਰ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਰ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਜਾਂ ਮੌਖਿਕ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ ਸਖਤ ਅਤੇ ਨਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

"32. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਫਿਲਮ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਨਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਵਰਗੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ, ਅਗਵਾ ਆਦਿ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਗਿਰੋਹ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਡਰ ਦੇ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾ ਸਫਰ ਤੈਅ

ਕਰੇਗਾ।

"33. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ "ਆਦਿ" ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੇਵਲ ਉਦਾਹਰਣਾਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਪਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਕੇਵਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਡਰ ਦੇ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇ।

34. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟਾਂ ਜਾਂ ਗਿਰੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੰਗ ਅਰਥ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਫਾਇਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਏ ਤੱਤ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਏ ਡਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ। ਜੇ ਇੱਕ ਤੰਗ ਅਰਥ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਬਜਾਏ ਕਿ ਜਿਸ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ।

14.4. ਬੌਂਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜਗਨ ਗਗਨਸਿੰਘ ਨੇਪਾਲੀ @ ਜਗਿਆ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, 'ਹੋਰ ਫਾਇਦਾ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਅਸਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਫਾਇਦੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਖੁਦ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਕੜ ਜਾਂ ਸਰਦਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੱਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਚਾਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1 ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਪਟੇਲ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਲੱਭੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਥੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 2 ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਬਰੀਤਾ ਹੋਈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 3 ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾ ਸੰਯੁਕਤ ਅਪਰਾਧ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕ੍ਰਾਸ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਹੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 13.04.2016 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 4 ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੇਟਰ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਬਹਿਸ ਕਾਰਨ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ

ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਦਾ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 5 ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕਾਉਂਟਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਸਮੀਰ ਸ਼ਰਮਾ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 6 ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3/25 ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

15.1. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ "ਹਿੰਸਾ" ਜਾਂ "ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ" ਜਾਂ "ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ" ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਧਾਗਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਮੰਗਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ, ਕਥਿਤ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਪਿਛਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਰ ਪਿਛਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਧਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧ

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

15.2. ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧ ਚਾਰਟ, ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲਤਾ, ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਵਰਚਸਵ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੋਰ ਅਣਚਾਹੇ ਲਾਭਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

16. ਮਿਤੀ 05.11.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਮਿਤੀ 05.11.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ; ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ, ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਸੀ ਅਤੇ ਸਚਮੁੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

16.1. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜਗੰਨਾਥ ਮਿਸਰਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੈ: -

“ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੇਸ ਅੱਠ ਸੰਭਾਵਿਤ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(15) ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(15) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹਨਾਂ ਅੱਠ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੂਲ.

ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਭਾਰਤੀ ਜਿਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਧਾਰਾ 3(2)(15) ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਨਾ ਕਹੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸੱਤ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(15) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਭਵ ਆਧਾਰ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਹਰ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ. ਪਰ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਥੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੱਤ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਏ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਆਧਾਰ, ਅਰਥਾਤ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ (ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨ) ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਚ ਆਰਡਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਵਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਮਤਭੇਦ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਰਕਮ ਹੀ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨੀ ਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਉਪਬੰਧ। ਇਹ ਬੇਚੈਨੀ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਸਵਾਲ। ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ ਜਿਸ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਦੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮਨ।

ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਿਰੋਧ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸੰਯੋਜਕ “ਅਤੇ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਯੋਜਕ “ਜਾਂ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਯੋਜਕ “ਜਾਂ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਧਾਰਾ 3(2)(15) ਦੀ ਨਕਲ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।”

16.2. ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, 05.11.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

17. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2012 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 13 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 482 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਵੀ ਸਾਰ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ।

17.1. ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਇਕੱਠੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ, ਜੋ ਇਕ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 3 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ, 10 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

17.2. 2012 ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 13 11.01.2012 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਵਧੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਟਰਾਇਲ ਲਈ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਦੇ ਅਭਿਯੋਗ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਕਥਿਤ ਅੱਖ-ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਾਬਾਲਗ ਵਾਰੰਟ ਵੀ ਅਣਖੋਜਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਲੱਭੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰੀਕਾਰੀ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ 17.3. ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ 20.12.2015 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 482 ਸੀ, ਅਪਰਾਧ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 143, 147, 148, 149, 324, 325 ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 13 ਦਾ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ, ਜਿਸਨੂੰ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 2015 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 481 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਸ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 13.04.2016 ਨੂੰ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ। ਅਸੀਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਫਿਲਹਾਲ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

17.4. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਨੰਬਰ 196 ਦੇ 2016 ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਨੰਬਰ 83 ਦੇ 2017 ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ, ਦੋਵੇਂ ਐਤਾਬੁਲਦੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ, ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਮੇਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 148 ਅਤੇ 326 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਸਾਂਝੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੇਖ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

17.5. ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੇ ਖੰਡ (ਡੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਜ 'ਜਾਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ' ਦੇ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਵਾਕਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕ੍ਰਾਸ-ਕੇਸਾਂ ਕਾਰਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਬਰੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਐਮਸੀਓਸੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੇ ਖੰਡ (ਡੀ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਖਾਜਾ ਬਿਲਾਲ ਅਹਮਦ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂਕਿ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ [ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ] ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਰੋਕਥਾਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਮਾਮਲਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 2(1)(d) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲੀਅਤ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰੀ ਜਾਂ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

72. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਐਮਸੀਓਓਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਜਿਹੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ

ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ "ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ, ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਾਰ" ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਐਮਸੀਓਓਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25 ਅਤੇ 26 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀਮਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਯਤਾ ਸਪੱਸ਼ਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25 ਅਤੇ 26 ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਵੀਕਾਰਯਤਾ ਲਈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਖੁਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ (ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਾਰ) ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

18.1. ਦੋ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਤੁੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਉੱਤੇ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

18.2. ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਨੋਦ ਜੀ ਅਸਰਾਨੀ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੌਰਾਨ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੈਧ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕੇਗਾ। ਵਿਨੋਦ ਜੀ ਅਸਰਾਨੀ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ: -

“9. …ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 23(1)(ਅ) ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 23(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10. ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖਿਲਾਫ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ।” 18.3. ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

19. ਇਹ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: ਇੱਕ ਹੈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟਕਾਰਾ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਅਸਰ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 'ਭਗੌੜਾ' ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

20. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 13 ਦੇ 2012 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਕੋ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, ਯਾਨੀ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ., ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਜਾਂ ਗਿਰੋਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਅਜਿਹੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਯਾ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਤਾਰਕਿਕ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 09.05.2013 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(ਡੀ), (ਈ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

21. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਐਲਾਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ 'ਭਗੌੜਾ' ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਰਿਆਇਤ ਜਾਂ ਉਦਾਰਤਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 438 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੀ-ਅਰੈਸਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਭਗੌੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਅਪਰਾਧੀ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 438 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 438 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 136 ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ੇਤਰ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਕਿ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

22. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 16.12.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 05.11.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭਗੌੜਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਉਚਿਤ ਲੱਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਗੌੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

23. ਇਸ ਲਈ, ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਜਖ਼ਵਾਨ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਰਾਹੁਲ ਰਾਠੀ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate